

**PEURASAAREN PÄIVÄKODIN
VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA**

JOHDANTO

1. PÄIVÄKODIN KUVAUS

- oppimisympäristö
- menestystekijät

2. PEURASAAREN PÄIVÄKODIN TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

2.1. Toiminta-ajatus: lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen yhteistyössä vanhempien kanssa

2.2. Arvot:

- Asiakaslähtöisyys
- Oikeudenmukaisuus
- Yksilöllisyys
- Yhteisöllisyys
- Turvallisuus

3. VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN

4. VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET

5. VARHAISKASVATUKSEN SISÄLLÖT JA TOIMINTATAVAT

- 5.1. Kieli ja vuorovaikutus
- 5.2. Liikunta ja terveys
- 5.3. Matematiikka
- 5.4. Ympäristö- ja yhteiskuntakasvatus
- 5.5. Taito- ja taideaineet
- 5.6. Etiikka ja uskontokasvatus

6. ERITYISLAPSET, MAAHANMUUTTAJAT JA ERI KULTTUURITAUSTAISET LAPSET

7. YHTEISTYÖ

- perhe
- moniammatillisuus

8. ARVIOINTI

JOHDANTO

Päiväkodin VASU on tarkoitettu varhaiskasvatuspalveluja käyttäville perheille ja henkilöstölle. Suunnitelma antaa suuntaviivat varhaiskasvatuksen toteuttamiseen sekä ohjaa varhaiskasvatuksen arviointia ja kehittämistä. Koko henkilöstö sitoutuu varhaiskasvatuksen toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin.

Päiväkotimme VASUlle, jonka on tehnyt päiväkodin henkilökunta, on pohjana Kemin kaupungin päivähoidon VASU.

1. PÄIVÄKODIN KUVAUS

Päiväkoti on perustettu vuonna 1985 ja se sijaitsee Peurasaaren kaupunginosassa meren läheisyydessä rivitaloasutuksen keskellä.

Päiväkodissamme on kaksi osastoa:

- Ulpukat, alle 3 vuotiaat lapset
- Lumpeet, 3-5 vuotiaat lapset

Hoitopaikkojen määrä vaihtelee päivähoidon kysynnän ja henkilökunnan määrän mukaan.

Päiväkodin henkilökunta:

päiväkodin johtaja

3 lastentarhanopettajaa

3-4 lastenhoitajaa

1 vastaava ruokapalvelutyöntekijä (Meri-Lapin Kuntayhtymä)

Lisäksi päiväkodissa voi työskennellä vuoden aikana määräaikaista työntekijöitä sekä opiskelijoita eripituisia jaksoja.

2. PEURASAAREN PÄIVÄKODIN TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

2.1. TOIMINTA-AJATUS:

lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen yhteistyössä vanhempien kanssa

2.2. ARVOT:

ASIAKASLÄHTÖISYYS

- lapsen kasvussa ja kehityksessä vanhempien toiveiden kuunteleminen ja toiveiden toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan
- pyrimme luomaan luottamukselliset suhteet perheisiin, jotta voimme toimia yhteisten kasvatuseriaatteiden mukaan avoimesti ja rehellisesti
- lapsilähtöinen toiminta

OIKEUDENMUKAISUUS

- suhtaudumme lapsiin ja perheisiin oikeudenmukaisesti
- tarkistamme vuosittain toimintakäytännöt ja sovimme lasten kanssa tarvittavat toimintaohjeet

YKSILÖLLISYYS

- toteutamme varhaiskasvatusta ja päivähoitoa lapsen omatoimisuutta arjen tilanteissa tukien
- jokaisella lapsella on oikeus tulla huomioduksi yksilönä ja jokaista pidetään yhtä arvokkaana ja tärkeänä
- oppimisen ja opetuksen perustana ovat lapsen omat edellytykset ja taidot
- oppiminen ja opetus tuottavat positiivisia kokemuksia ja vahvistavat myönteistä minäkuvaa
- yksilöllisyyteen kuuluu myös velvollisuuksien ja vastuun ymmärtäminen ja toisten tunteiden huomioonottaminen

YHTEISÖLLISYYS

- tarjoamme lapsille kiireettömän kasvuympäristön, jossa hän voi kehittää sosiaalisia taitojaan, sekä kokea hyväksyntää
- opettelemme yhdessä toisten huomioonottamista ja hyviä tapoja
- omien ja toisten töiden ja tekemisten arvostaminen

TURVALLISUUS

- päiväkodissamme on riittävästi koulutettua, kelpoisuusehdot täyttävää henkilökuntaa, joka huolehtii, että lasten käytössä olevat tilat ovat kunnossa ja turvallisia
- aikuisina olemme läsnä lapsille tässä ja nyt
- huolehdimme lasten turvallisuuden tarpeesta, jotta he tuntevat olevansa fyysisesti ja psyykkisesti turvassa

3. VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN

Varhaiskasvatus on hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus.

Perushoito

Pyrimme siihen, että lapset totuttelevat pieninä annoksina erilaisiin ruokiin ja oppivat syömään itse. Kannustamme heitä omatoimisuuteen mm. voitelemaan leivän, kaatamaan itselleen ruokajuoman. Harjoittelemmme hyviä ruokailutapoja. Lapsia ei pakoteta syömään, vaan kannustetaan ja houkutellaan maistamaan.

Ulkoilemme säällä kuin säällä ja huolehdimme, että lapsella on asianmukainen vaatetus. Autamme tarvittaessa pukemis- ja riisumistilanteissa, mutta tuemme lasten omatoimista yrittämistä ja uusien taitojen oppimista ja harjoittelua.

Lapsen päivä muodostuu erilaisista arkeen liittyvistä tilanteista, jotka ovat selkeän, mutta tarvittaessa joustavan päivärhythmin perusta. Päivärytmi muodostuu sisällä tapahtuvasta ohjatusta toiminnasta ja vapaasta leikistä, päivittäisestä ulkoilusta, ruokailusta ja lepohetkestä.

Lapsen siisteys- ja terveystieteistä huolehdimme eri tilanteissa päivän aikana.

Kasvatus ja kasvattaja varhaiskasvatuksessa

Ammatillinen ja koulutuksen tuottama tieto ja kokemus luovat perustan osaamiselle. Kasvattajayhteisö dokumentoi, arvioi ja pyrkii jatkuvasti kehittämään toimintaansa. Kasvattajat ylläpitävät ja kehittävät ammatillista osaamistaan ja tiedostavat varhaiskasvatuksen muuttuvat tarpeet ja teknologisen kehityksen uudet haasteet.

Kasvattajalta edellytetään sitoutuneisuutta, herkkyyttä ja kykyä reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin. Kasvattajat mahdollistavat aikuisten ja lasten yhteisössä hyvän ilmapiirin, jossa lapset voivat kokea yhteenkuuluvaisuutta ja osallisuutta. Kasvattajat vaalivat lapsen ystävyys-suhteiden ja hoito- ja kasvatussuhteiden jatkuvuutta.

Oppimisen ilo

Lapsi on synnynnäisesti utelias, hän haluaa oppia uutta, kerrata ja toistaa asioita. Oppiminen on lapselle kokonaisvaltainen tapahtuma ja hän käyttää oppimisensa apuna kaikkia aistejaan. Lapsi oppii parhaiten ollessaan aktiivinen ja kiinnostunut. Toimiessaan mielekkäällä ja merkityksellisellä tavalla lapsi voi kokea oppimisen ja onnistumisen iloa. Varhaiskasvatuksessa luodaan myönteiset asenteet oppimiselle.

Leikki

Leikki on lapsen työtä. Leikkiessään lapsi tutkii, kokeilee ja oppii uusia asioita sekä käsittelee tunteita.

Leikissä lapsi oppii sosiaalisia taitoja, kokemuksia ja elämyksiä.

Päiväkodissa leikitään sisällä ja ulkona ja erilaisin järjestelyin luodaan mahdollisuus erilaisiin leikkeihin (esim. roolileikit, kotileikit, rakenteluleikit, vapaaleikki...)

4. VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET

Huolehdimme jokaisen lapsen kokonaisvaltaisesta henkilökohtaisesta hyvinvoinnista, jotta hän voi toimia ja kehittyä omana itsenään. Tavoitteenamme on lasten myönteinen suhtautuminen itseensä, toisiin ja muihin kulttuureihin ja ympäristöihin. Rohkaisemme itsenäisyyteen ja omien valintojen tekemiseen.

5. VARHAISKASVATUKSEN SISÄLLÖT JA TOIMINTATAVAT

5.1. KIELI JA VUOROVAIKUTUS

Kieli on ajattelun ja vuorovaikutuksen väline, joka kehittyy yhdessä toisten kanssa toimien, vuorovaikutuksessa ja sosiaalisessa toiminnassa. Lapsen kielellisen kehityksen ja sosiaalisten taitojen kannalta on tärkeää mahdollistaa hänen toimintansa isossa ryhmässä, pienryhmässä, pareittain tai jopa itsekseen omassa rauhassaan. Lasten ja päiväkodin työntekijöiden väliset toimivat vuorovaikutussuhteet ovat perustana kielellisten taitojen kehittymiselle. Lapsen taidot kehittyvät vähitellen. Hän oppii kuuntelemaan, ymmärtämään, nimeämään, kyselemään ja muutenkin ilmaisemaan itseään ja omia ajatuksiaan, tunteitaan, toiveitaan vuorovaikutuksessa lähiympäristönsä kanssa. Aikuisten esimerkki, taito kuunnella lasta ja toimia vuorovaikutuksessa hänen kanssaan, luo pohjaa myönteiselle kielelliselle kehitykselle. Tärkeää on myös aikuisten taito tulkita lapsen ei-kielellisiä viestejä ja kyky vastata niihin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kielelliset vuorovaikutustaidot, puhuminen ja kuunteleminen

- ympäristön havainnointi, nimeäminen ilmein, elein, sanoin, kuvin, tekstein (sanasto)
- tunteiden tunnistaminen, nimeäminen (käsitteet)
- ympäristön, toisten ihmisten kuunteleminen, viestien tunnistaminen
- puhedoriset harjoitukset, vuorovaikutusleikit, aktiiviset kommunikointitilanteet

Itsensä ilmaiseminen ja vuorovaikutus

- turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä oikeus ilmaista itseään (lapsen tahto, tunteet, havainnot)
- lasten keskinäisen vuorovaikutuksen tukeminen (toistensa kuunteleminen, ristiriitojen ratkaiseminen, auttaminen, yhteistoiminnallisuus ja leikki)
- keskustelu, sadutus, kerronta, näytelmät, roolileikki

Kirjoitettu kieli ja kirjallisuus

Päivittäisten lukuhetkien avulla lapsi saa tutustua monenlaiseen lastenkirjallisuuteen, loruihin, runoihin, satuihin ja tarinoihin. Luetun ymmärtämistä tuetaan keskusteluin ja juttuhetkien kautta, herätetään kiinnostusta myös kirjoitettuja tekstejä kohtaan.

Kasvattajien pitää:

- rohkaista lapsen aktiivista osallistumista monipuolisissa kommunikointitilanteissa
- järjestää mahdollisuuksia tarinoiden, runojen ja satujen kuunteluun ja omien juttujen ja satujen tuottamiseen
- oppimisympäristön järjestelyissä huomioitava kielellisen kehityksen tukeminen niin, että lapsella on mahdollisuus tutkia kirjoja, kuvia, lorukortteja ja erilaisia tekstejä itsenäisesti
- herättää lapsen kiinnostus kielen tarkasteluun, kielellä leikkimiseen
- tukea vuorovaikutuksellista, leikinomaista kielellistä kehitystä ja antaa haasteita oppimiselle
- huomioida kaikkien lasten oikeus itsensä ilmaisuun ja kommunikointiin toisten kanssa

5.2. LIIKUNTA JA TERVEYS

Liikunnan tarkoitus on tuottaa iloa, virkistystä ja elämyksiä. Onnistumisen kokemukset lisäävät lapsen itseluottamusta. Samalla kehittyvät lapsen fyysiset ja motoriset taidot. Liikunta edistää monipuolisesti lapsen kokonaiskehitystä, hyvinvointia, terveyttä ja kuntoa. On tärkeää tukea lapsen luontaista liikkumisen halua.

Päiväkodissämme liikuntaa toteutetaan sekä sisällä, että ulkona. Päiväkodin lähiympäristö tarjoaa hyvät mahdollisuudet eri liikuntamuotoihin eri vuodenaikoina (esim. hiihto jäällä, luistelua lähikentällä, retket meren rantaan, turvalliset reitit kävelyretkiin, pyöräretket...)

5.3. MATEMATIIKKA

Matematiikkaa on kaikessa päiväkodin toiminnassa: ohjatuissa tuokioissa, vapaassa leikissä, sekä perushoitotilanteissa, joissa tuemme ja kehitämme lasten matemaattista ajattelukykyä. Arkipäivän matematiikka on lapsille elämänläheistä ongelmanratkaisua. Lapset tekevät havaintoja ympärillään olevasta matematiikasta ja matemaattisista ilmiöistä vertailemalla, tutkimalla, mittaamalla ja laskemalla. Matemaattiset peruskäsitteet tulevat tutuiksi leikinomaisesti pelien, leikkien, liikunnan ja musiikin, sekä kädentaitojen ja käytännöntaitojen kautta.

5.4. YMPÄRISTÖ- JA YHTEISKUNTAKASVATUS

Lapsi on luontaisesti kiinnostunut kaikesta siitä, mitä hänen ympärillään tapahtuu.

Luonto- ja ympäristöoppimisessa on keskeistä tutkiminen, havaintojen tekeminen ja kokeileminen. Tutustumme lähiympäristöön ja luontoon eri vuodenaikoina luontoa kunnioittaen ja luonnon kiertokulkua tarkkaillen.

Harjoittemme turvallista liikenteessä kulkemista.

Välitämme tietoa vanhoista tavoista, perinteistä ja leikeistä.

Rohkaisemme lapsia vuorovaikutukseen eri ikäisten ihmisten kanssa ja kutsumme isovanhempia ja päiväkodin mummoa vierailulle

5.5. TAITO- JA TAIDEAINEET

Esteettisten, aistillisten ja kokemuksellisten elämysten avulla tuetaan lasten tunne-elämän kehitystä ja annetaan mahdollisuus lapsen luovuudelle ja itsensä ilmaisulle.

Musiikki, esiintyminen, kädentyöt ja kuvataide ovat luonnollinen osa päiväkotimme taidekasvatusta.

Musiikki

- kuuntelemme erilaista musiikkia, soittimia ja ääniä
- tuotamme musiikkia laulaen ja soittaen
- liikumme ja maalaamme musiikin mukaan

Kuvataide, kädentyöt

- rohkaisemme lapsia näkemään ja kokemaan taidetta ympärillään
- lapset saavat mahdollisuuden toteuttaa taidetta luovasti eri keinoin

Draama, teatteri

- annamme lapsille mahdollisuuden ilmaisuun, eläytymiseen ja teatterin kokemiseen

5.6. ETIIKKA JA USKONTOKASVATUS

Moraalisten tunteiden kasvattaminen on kaiken kasvatuksen perusta.

Moraaliset tunteet ja etiikka kehittyvät yhteydessä muihin ihmisiin ja vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Eettinen kasvatus perustuu sellaiseen kasvatusilmapiiriin, jossa lasta kunnioitetaan yksilönä ja rohkaistaan ilmaisemaan tunteitaan ja toisaalta myös hallitsemaan niitä. Pyrimme välittämään lapsille päiväkotimme arvot.

Opetellaan sietämään epäonnistumisia, pettymyksiä, ristiriitoja ja epävarmuutta.

Uskontokasvatuksen lähtökohtana on yhteistyö kodin kanssa, erilaisten vakaumusten kunnioittaminen ja myönteinen ilmapiiri.

Tutustumme kristillisiin juhlapyyhiin kirkkovuoden mukaan ja teemme yhteistyötä evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa.

Lisäksi pohdimme eettisiä ja uskonnollisia kysymyksiä lasten kanssa, mikäli ne tulevat lapsilta itseltään, perheiden toiveiden mukaisesti (esim. ristiäiset, kuolema, vihkeminen...).

6. ERITYISLAPSET, MAAHANMUUTTAJAT JA ERI KULTTUURITAUSTAISET LAPSET

Mikäli päiväkotimme tulee kyseisiä lapsia, toimimme heidän kanssaan lasten erityistarpeet huomioiden, yhdessä vanhempien sekä tarvittavien yhteistyökumppaneiden kanssa.

7. YHTEISTYÖ

Toteutamme varhaiskasvatusta yhdessä vanhempien kanssa lapsen parhaaksi. Päiväkodissamme työskentelee lastenhoitajia ja lastentarhanopettajia. Muita yhteistyökumppaneitamme ovat esim. erityislastentarhanopettaja, neuvola, koulu, kirjasto, perheneuvola...

8. ARVIOINTI

Päiväkodin toiminta perustuu tavoitteelliseen suunnitteluun.

Arviointia ja kehityksen seurantaan toteutetaan jatkuvasti toiminnan aikana - henkilökunta yhdessä vanhempien kanssa.

Arviointimenetelmiä ovat mm. lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU), uudistettu 4-vuotiaille suunnattu neuvolatutkimus, 5-vuotiaan tiedonkäsittelytehtävistö , keskustelut ja palaverit sekä päiväkodin oma VASU.